



Produktvalsprincipen

En del kemikalier har egenskaper som gör att de redan i små mängder kan skada människors hälsa eller miljön. Därför ska du använda dig av miljövänligare och mindre farliga kemiska produkter.

Vad är produktvalsprincipen?

Produktvalsprincipen innebär att när du väljer en kemisk produkt eller vara ska du göra ett miljömedvetet val och välja den produkt som är bättre ur ett hälso- och miljöperspektiv. Det gäller även för varor som innehåller eller har behandlats med kemikalier.

För vem gäller produktvalsprincipen?

Enligt miljöbalken ska alla använda sig av produktvalsprincipen. Det gäller både företagare och privatpersoner. Du har alltid en skyldighet att välja det minst farliga alternativet om det är ekonomiskt och praktiskt möjligt.

Hur ska jag välja?

Kemikalier är ofta märkta med farosymboler och farobeteckningar för att vi ska uppmärksammas på att det kan finnas risker med hanteringen av produkten.

Fördelar för dig

- Risker för skador på människor och miljö minskar.
- Mindre farliga produkter kan vara billigare.
- Behov av skyddsutrustning vid hantering av den mindre farliga produkten kan minska.
- Det kan ge fördelar när du marknadsför din verksamhet.
- Mängden farligt avfall och kostnader för att ta hand om det kan minska.

Välj miljömärkt

Kemikalier och produkter kan också vara miljömärkta eller ekologiska, vilket kan vara hjälpmedel att välja rätt. Enligt produktvalsprincipen ska dessa väljas framför motsvarande som saknar märkning.

Ta hjälp av PRIO

Ett annat hjälpmedel för att välja mindre farliga kemikalier är kemikalieinspektionens verktyg PRIO. Det kan hjälpa dig att prioritera vilka produkter som behöver bytas ut mot mindre farliga alternativ. I PRIO kan du, till exempel, ta reda på om någon kemisk produkt innehåller så kallade utfasningsämnen eller prioriterade riskminskningsämnen. Utfasningsämnen har så pass allvarliga egenskaper att du inte bör använda dem alls. Nya varor ska så långt som det är möjligt vara fria från ämnen med dessa egenskaper. Prioriterade riskminskningsämnen har egenskaper, exempelvis mycket hög akut giftighet eller miljöfarligt, som gör att du bör se över risken med användningen.

Lagkrav och tillsyn

Produktvalsprincipen är en av de allmänna hänsynsreglerna enligt miljöbalken, 2 kap 4 §.

Tillsynsmyndigheten kan kontrollera att din verksamhet har:

- En uppdaterad och korrekt kemikalieförteckning
- kunskap och rutiner för att göra smarta produktval
- en plan för utbyte av kemikaliska produkter som innehåller särskilt farliga ämnen, och att planen följs.